

Kurs: **EG1017 Examensarbete, kandidat 15 hp**

Självständigt arbete 2013

Konstnärlig kandidatexamen i musik 180 hp

Profil: Musik- och medieproduktion

Institutionen för Musik- och Medieproduktion

Handledare: Per-Henrik Holgersson, Johan Ramström

Gustav Lofstrand

Ögonblick från Lärskogsvägen

Skriftlig reflektion inom självständigt, konstnärligt arbete

Det självständiga, konstnärliga arbetet finns
dokumenterat på inspelning:

Sammanfattning

I detta examensarbete har jag tillsammans med min kollega Markus Eriksson spelat in sju musikstycken med tydligt berättande funktion. Dessa sju musikstycken fungerar som filmmusik till fyra olika historier som utspelar sig i ett lägenhetshus, ett introstycke som sammanfattar hela den musikaliska idén, ett stycke som gestaltar gatan samt ett stycke som beskriver känslan i trapphuset. Materialet utgör en del av min portfolio och förhoppningsvis kommer detta projekt öka mina möjligheter att få skriva musik till rörlig bild i framtiden. Min kollega Markus Eriksson och jag har under detta projekt utvecklat vårt samarbete och utformat rutiner så att vi vet hur lång tid saker tar att göra, hur arbetet ska fördelas och hur musiken ska skapas tillsammans.

Sökord

komposition, filmmusik, musikproduktion, berättande musik

Innehållsförteckning

Introduktion	1
Syfte	1
Inledning	1
Bakgrund	2
Projektets genomförande	3
Resultat	3
Förberedelse	3
Vad ska musiken gestalta?	4
Scenarion	4
Vad ska musiken säga?	5
Demoinspelning	6
Komposition	7
Scenario 1, 2, 3 och 4	7
Exteriör	8
Intro	8
Trapphuset	9
Inspelning	10
Slutproduktion	12
Mixning	12
Konstnärlig handledning	14
Reflektion	15
Referenser	17

Introduktion

Syfte

Syftet med detta arbete har varit att spela in sju musikstycken med tydligt berättande funktion. Materialet kommer bli en del av min portfolio och förhoppningsvis kommer detta projekt öka mina möjligheter att få skriva musik till rörlig bild i framtiden. Vidare var syftet att utveckla samarbetet mellan mig och min kollega Markus Eriksson. Vi har velat utforma en rutin så att vi vet hur lång tid saker tar att göra, hur arbetet ska fördelas och hur musiken ska skapas tillsammans.

Inledning

Jag har insett med årens lopp att melodiös instrumental musik påverkar mig på ett särskilt intressant sätt. Jag upplever det som om avsaknaden av text gör att man som lyssnare får fri hand att tolka in vad det är stycket/låten förmedlar. Tonerna och melodin blir tydligare och det känns som man undermedvetet aktiverar sin tankeverksamhet samtidigt som man lyssnar. Det finns något väldigt berättande över instrumental musik och när det är bra skrivet får jag upp tydliga bilder i huvudet. Det kan vara filmer och bilder jag sett eller saker jag varit med om som spelas upp med musiken som fond. Detta tycker jag är väldigt fascinerande.

Jag har själv börjat skriva mer och mer instrumental musik de senaste åren. Jag blir väldigt avkopplad av att sitta och komponera och låta instrumentets klang skapa känslor och världar som jag kan försvinna in i. När det var dags att bestämma inriktning på examensarbetet insåg jag att jag ville ta detta tillfälle att fördjupa mina kunskaper inom detta område och utforska och utveckla mitt komponerande av instrumental musik. Jag hade också en tanke om att jag ville göra ett examensarbete som skulle kunna vara en start på något som jag kan fortsätta att utveckla även efter utbildningen. Detta skulle vara något som ökar mina chanser att få skriva musik till olika sammanhang i framtiden.

Jag och min kollega Markus Eriksson började prata om examensarbetet och det visade sig att han hade liknande tankar som jag. Redan tidigare hade vi pratat om att skriva instrumental musik tillsammans och nu fick vi möjlighet att fullfölja den idén. Vi båda skriver musik på lite olika sätt. Jag är väldigt melodistyr. Jag använder harmonierna i bakgrunden för att förstärka melodin, som oftast är det centrala i mitt komponerande. Jag upplever det som att Markus oftast jobbar med att skapa klanger, atmosfärer och försöker bygga upp konceptuella ljudvärldar. I ljudvärldarna finns det plats för melodier men det är själva känslan som ljudbilden förmedlar som är det centrala för honom. Vi tänkte att det skulle vara spännande, intressant och utvecklande att kombinera dessa två tillvägagångsätt.

Bakgrund

Jag har alltid haft en väldigt öppen syn på musik och olika musikstilar. I tidiga år började jag spela piano och gitarr och några år senare började jag spela saxofon. I min familj spelades fiol, flöjt, dragspel och mandolin för fullt. Jag växte upp med närhet till många instrument och klangvärldar och detta har med all säkerhet påverkat mig. Även om jag inte behärskar att spela alla nämnda instrument förstår jag flera olika instrument och har en känsla för hur det kan användas på bästa sätt. Jag började skriva musik tidigt och har alltid lyssnat mycket på hur andra kompositörer använder sig av olika instrument.

Vid sidan om musiken blev jag tidigt väldigt intresserad av film. Jag tycker att film är en väldigt fascinerande konstform. Det finns oändliga möjligheter att skapa känslor och stämningar genom att kombinera bild, text, musik, ljud och ljus på olika sätt. Jag började se film i ung ålder och när jag kom i kontakt med mer och mer film började jag inse musikens roll i filmen. Jag har alltid känt att jag skulle vilja arbeta med film på något sätt och tanken om att faktiskt skriva musik till film och bild har alltid känts väldigt lockande för mig. Jag har genom åren inspirerats av filmkompositörer som Ry Cooder, John Brion och Michael Andrews. Dessa gör musik med en viss strävhet och det tycker jag om väldigt mycket.

Projektets genomförande

Resultat

Vi spelade in och mixade sju musikstycken som fungerar som filmmusik till fyra olika historier som utspelar sig i ett lägenhetshus, ett introstycke som sammanfattar hela den musikaliska idén, ett stycke som gestaltar gatan samt ett stycke som beskriver känslan i trapphuset.

Förberedelse

När vi började skriva musik till detta projekt pratade vi först en hel del om vad vi ville att musiken skulle ha för känsla. Slutsatsen var att vi ville göra beskrivande stämningssmusik med sträv och smutsig framtoning. Vi båda tycker väldigt mycket om kontraster i musik och att göra finstämd musik med strävsam framtoning var något som vi gick igång på båda två. Vi kom fram till att vi ville använda oss av akustiska instrument och spela in dem på ett sådant sätt att man får med karaktären av hela instrumentet. Allt från det klara och renstämda i instrumentet till gnissel från en pianopedal eller knak från en akustisk gitarr. Vi pratade om att använda akustiskt piano hellre än flygel, som vi upplever har en lite mer uddlös karaktär. Vi bestämde oss också för att arbeta en hel del med analoga syntar, som tydlig kontrast till det akustiska soundet.

För att få inspiration till vårt arbete lyssnade vi på Brian Enos, Ambient 1: Music for airports (1978) och soundtracket till filmerna "Goodby Lenin"(2013) av kompositören Yann Tiersen och "Eternal Sunshine of a spotless mind"(2004) av John Brion samt musiken till Svt-serien "Upp till Kamp"(2007) av Mattias Bärjed.

Vad ska musiken gestalta?

Det kan vara svårt att skriva musik när man inte har något riktigt mål med det. När jag skriver låtar med text blir orden oftast det jag utgår från. Jag anpassar ackord, toner, melodier utefter vad texten förmedlar. När vi nu planerade att skriva instrumental musik kände vi att vi behövde någonting att utgå ifrån. Ett koncept, ett tema som gör att musiken får en tydlig röd tråd. Likt när man arbetar med musik till film bestämde vi oss för att skapa bilder, i detta fall imaginära, som vi kunde utgå från.

Dessa bilder kom till liv genom specifika berättelser vi hittade på om olika människor. Vi skrev fyra stycken scenarier om olika människor i ett helt vanligt lägenhetshus som ligger på den fiktiva gatan Lärkskogsvägen. Idén kom från att vi båda har tänkt på hur märkligt det är att man lever i ett lägenhetshus och i princip aldrig får ta del av någon annans historia. På många sätt och vis delar man mycket, man delar adress och närheten till samma affärer och parker men man vet ingenting om någon annan. Vi ville belysa att det försiggår olika saker hela tiden i de olika lägenheterna i ett lägenhetshus. Berättelserna blir som små kortfilmer med specialskriven musik som förstärker det som berättelserna beskriver.

Scenarion

Scenario 1.

Detta scenario handlar om en äldre man som håller på att förbereda sig för något. Han städar, fixar, plockar fram tallrikar osv. Allt går väldigt långsamt. Han klär sig fint och sätter sig och väntar. Det ringer på dörren. En ung flicka med turkos ryggsäck dansar in i rummet. Hon sätter sig ner och pratar med den äldre mannen. De verkar ha det väldigt fint. Efter en stund reser hon sig, de kramas om, och hon försvinner ut igen. Mannen går tillbaka till köket och börjar städa undan igen.

Scenario 2.

Detta scenario handlar om en familj på fem personer som bor i en av lägenheterna i huset. Det är eftermiddag och familjen är samlad. Föräldrarna tar hand om de yngsta och den äldsta diskuterar något med pappan. Mellanbarnet är i kläm. Det är ingen som ser henne. Det är

aldrig någon som ser henne. Hon är förkrossad inombords men hon vill inte ställa till en scen och berättar därför inte hur hon känner.

Scenario 3.

Detta scenario handlar om en kvinna i medelåldern som bor ensam i en av lägenheterna i byggnaden. Hon är en samlare. Hon sparar på allt. Hon läser och hon tar in intryck från världen men hon har inte riktigt modet att ta sig ut och ta del av världen själv. Hon har det väldigt mysigt och ombonat i lägenheten. Dock är det aldrig någon som besöker henne.

Scenario 4.

Detta scenario handlar om en ung man som bor i en av lägenheterna. Han är likt den ensamma kvinnan en ensamvarg, fast på ett annorlunda sätt. Han är en mångsysslare. Han skriver musik, texter och har massa projekt på gång. Han spenderar dagarna med att läsa tidskrifter eller fördjupa sig i något av sina projekt. Han är ensam men väljer att vara ensam och man förstår att han inte helt saknar sociala sammanhang.

Vad ska musiken säga?

Vi bestämde oss på en gång att vi skulle utgå mycket från det akustiska piano jag har i min studio, gällande hela soundtracket. Pianot knarrar från pedalerna, och det är lite ostämt. Det är som om pianot har en egen röst. Det låter väldigt mycket vardagsrum över pianot, vilket var något som vi tyckte passade perfekt då berättelserna utspelar sig i lägenheter. Vi ville också använda oss av andra akustiska instrument, som stråkar, klarinett och akustisk gitarr. Detta tänkte vi skulle passa bra för att gestalta människorna och insidan av lägenheterna. För att symbolisera världen utanför lägenheterna tänkte vi att det vore en fin kontrast att använda mer elektroniska instrument, som syntar.

Demoinspelning

Vi kom alltså fram till att vi skulle göra sju musikstycken. Ett till varje scenario (lägenhet) och sen lade vi till ett stycke som fungerar som gatans musik, ett introstycke som presenterar hela projektet, samt ett stycke som gestaltar trapphuset. Jag och Markus har jobbat en hel del tidigare, men vi har inte skrivit så mycket musik tillsammans så vi började helt enkelt med att presentera lite idéer och melodier för varandra. De flesta idéerna utgick från pianot och utan att tänka så mycket på vad det var vi hade gjort började vi spela in idéerna. Vi riggade upp mikrofoner vid piano och gitarr, och kopplade in en synt för att på ett smidigt sätt kunna spela in idéer snabbt när de kom. Datorns inbyggda mikrofon användes även flitigt för att snabbt spela in och testa. Ljudkvaliteten var alltså i detta skede inte prioriterad utan inspelningarna fungerade mer som ett skissverktyg då vårt fokus låg i de musikaliska idéerna. Efter tre timmar hade vi ungefär utkast till tre-fyra stycken.

När vi lyssnade igenom utkasterna nästa gång insåg vi att vi hade lyckats få fram grundmaterialet till hela projektet. Vi lyssnade och lade till andra nytillkomna idéer och gjorde fyra-fem nya utkast. Vi bestämde oss för att fortfarande kalla verken för demos och fortsatte att spela in allt väldigt hastigt och lade ingen tid på att grundmixa. Vi valde att göra på detta sätt för att vi ville ta ner prestationsnivån på arbetet i början av projektet. Det kan nämligen ofta hända när man jobbar att man börjar fokusera på detaljer i ett för tidigt skede. Risken finns att man låser sig när man vill att det ska bli perfekt från början. Kreativiteten gynnades definitivt av detta. Vi fastnade inte i något tekniskt problem eller liknande.

Komposition

Scenario 1, 2, 3 och 4

Lärskogsvägen 1a. (Scenario 1)

Det första scenariot har en dubbelbottnad känsla som vi vill få fram. Den äldre mannen jobbar i flera timmar för att fikastunden ska bli perfekt. När den unga flickan kommer in igenom dörren skiner han upp men påminns samtidigt om att han är gammal och hans tid snart är förbi. Vi valde att skriva stycket i tretakt. Man kan tolka det som pulsen i hans liv. Livet går sakta framåt och det finns ingen möjlighet att hindra den utvecklingen. Valet av att spela in med mitt piano innebar att vi fick med en del ”oljud” som pianot ger ifrån sig. Knarret från pedalerna kan till exempel symbolisera ljudet från den gungstol han sitter och väntar på flickan i. Stråket ska symbolisera det vackra livet men samtidigt ger klangen av en cello och en fiol en lite melankolisk stämning som väl beskriver mannens känslor.

Lärskogsvägen 2a. (Scenario 2)

Det huvudsakliga musikaliska syftet med det andra scenariot var att beskriva kaos. Stycket består av fyra olika pianomönster på samma toner, som beskriver de olika familjemedlemmarna. Först presenteras de olika mönstren och efter ett tag spelas alla samtidigt. Stråket spelar dissonansklanger (00:01:07) för att förstärka känslan av förvirring och kaos.

Lärskogsvägen 3a. (Scenario 3)

Det tredje stycket beskriver kvinnans ensamhet och frustration men också hennes vilja att lära sig mer om hur allt ligger till. Den ensamma basklarinetten är hennes melodi och i bakgrunden hör man en glittrande gitarr som symboliserar allt liv som finns utanför hennes fönster. Den atmosfäriska synten symboliserar världen utanför. Hon vet att hon gör fel som stannar inne men hon kan inte förmå sig själv att ta sig ut.

Lärskogsvägen 4a. (Scenario 4)

Musiken till det fjärde scenariot kom till sist i processen. Vi försökte att skapa en lite mer öppen känsla i detta verk. Stycket kan tolkas som glatt men också lite melankoliskt. Melodin, som spelas på basklarinett, (00:59:00 - 00:03:04) är av lite skev karaktär och den ska symbolisera mannens förmåga att konstant byta spår och riktning och att han inte helt vet vad han vill göra med sitt liv. Vi har också en effekt som ligger under hela stycket som skapar en känsla av förvirring. Det kan också tolkas som de samtal han för med sitt inre jag under dagarna när han arbetar. Vi använder oss av en sub-bas stundtals i stycket, som kan symbolisera mannens strävan att finna en djupare mening med sitt liv. Den atmosfäriska känslan som skapas av fiolen och syntarna kan tolkas som om det är gatans musik som når in till hans lägenhet.

Exteriör

Det blev tidigt klart att vi ville ha någon musik som beskriver Lärskogsvägen, gatan där hyreshuset ligger. Denna musik skulle ha en mer atmosfärisk karaktär och ha som huvudupplag att vagga in lyssnaren i rätt stämningsläge. Vi gjorde musiken mer eller mindre form och pulslös och byggde den på en pianofigur (00:00:47) som placerades ut slumpmässigt över en svävsynts bakgrund. Vi utvecklade denna figur med mer element allt eftersom arbetet gick men var noga med att den skulle hållas luftig och svävande.

Intro

Vi gjorde en intromelodi som bygger på element ur de andra styckena. Denna melodi ska fungera som en slags presentation över arbetet. Den etablerar instrumenten vi huvudsakligen använder oss utav i projektet samt är den väldig minimalistiskt uppbyggd, något som flera andra stycken också är.

Trapphuset

Vi skrev också ett stycke som ska gestalta trapphuset. Det är ett stycke som främst bygger på synthmattor. Vi lade även till lite atmosfärljud för att ytterligare förstärka känslan av trapphus, som ljudet av bilar, ett samtal mellan några människor och porslinsljud.

Inspelning

Vi började med att spela in piano in min studio. Vi lyfte på locket och satte upp en Milab-mick och en sm57:a på ungefär en halvmeters avstånd. Det är så jag brukar micka upp pianot och vi tyckte båda att det passade bra även denna gång. Efter att pianogrunderna var lagda spelade vi in akustisk gitarr med sm57:an. Vi använde oss av en nylonsträngad Levingitarr från 1958. Den har ett speciellt, lite skräpigt sound och med sm57:an förstärktes detta ytterligare. Det gjorde att vi fick till den strävhet i gitarren vi ville åt. Sedan begav vi oss till Markus studio och spelade in syntar av olika slag, och låtarna började växa fram mer och mer. I detta läge tog vi kontakt med violinisten Elin Nilsson och frågade henne om hon hade lust att spela fiol på våra stycken. Vi skickade låtarna till henne och bestämde att vi skulle ses några veckor senare.

Redan tidigt under arbetets gång insåg vi hur bra vi det var att vi hade en sådan öppen känsla om vilken riktning musiken skulle ta. Vi litar på varandra musikaliskt och visste att vi skulle tjäna på att ha ett öppet förhållningssätt till projektet. Vi valde därför att inte skriva ut några noter till Elin utan vi bad henne att lyssna på styckena, lära sig de melodier som vi tänkte skulle passa på fiol samt bara bilda sig en uppfattning om hur hon trodde att hon skulle kunna bidra på bästa sätt.

Inspelningssituationen var väldigt rolig. Vi skapade melodier, experimenterade med olika sätt hon kunde spela på, och utgick hela tiden efter vad låtarna förmedlade för känslor. Hon hade mycket åsikter och förslag på hur vi skulle göra och det hela gick väldigt smidigt.

Efter att vi spelat in med Elin kontaktade vi cellisten Björn Risberg och frågade honom om han ville spela cello på våra stycken. Vi skickade inte heller denna gång några noter till Björn. På grund av en miss i kommunikation hade han inte ens hört vad vi skrivit förrän han var i studion. Björn började efter hand, när han lyssnade igenom styckena, att skapa sig en uppfattning om vad han tyckte cellon kunde bidra med. Vår ursprungsidé var att cellon skulle ha en ganska liten roll, hjälpa till i bakgrunden av verken. Vi kände att styckena var basfattiga och att cellons huvudsakliga uppgift var att fylla den luckan. Björn kom dock med

väldigt bra idéer och det gjorde att vi tänkte om något. Han var väldigt duktig på att spela olika dissonans-läggningar och detta blev något som vi släppte fram, på många av låtarna. Detta skapade en känsla av skevhet. Vi jobbade också fram melodier som skulle passa mot fiolen, och det hela blev mycket bra. Björns entusiasm syntes tydligt och vi påmindes igen om att det här med att ge musikerna konstnärlig frihet var ett mycket bra val.

Den sista musikern vi kopplade in var klarinettisten Lisa Grotherus. Inför denna inspelning hade vi en lite tydligare bild om hur vi ville ha det. Vår tanke var att byta ut två gitarrmelodier i två stycken mot basklarinett. När detta var inspelat började vi laborera lite med klarinetterna och experimenterade fram ett antal melodier/toner som vi valde att spela in också.

Vi kände efter inspelningen med musikerna att vi inte hade fått fram samma resultat om vi hade skrivit ut noter till dem. Vi försökte få fram musikernas egna uttryck och detta färgade verkligen vår musik på ett väldigt fint sätt.

Slutproduktion

Mixning

När vi skulle börja mixa insåg vi att mixningen inte skulle ta alltför lång tid. Styckena har arbetats fram under lång tid och vi har arrangerat under tiden på ett sätt som gör att instrumenten redan har fått sin tydliga plats. Syntarna som vi använder oss utav i projektet har också en fantastisk förmåga att smälta in direkt vid inspelning så de behövde vi inte arbeta så mycket med.

Vi satte oss först och pratade ihop oss om vad vi hade för tankar kring projektets ljudbild och vad vi ville uppnå med mixningen. Vi kom ganska tidigt fram till att vi med hjälp av emulerade rum och reverb skulle skapa känsla av vad som var tänkt att befinna sig inne i lägenheterna och vad som skulle gestalta världen utanför väggarna.

Eftersom samtliga stycken består av både akustiska och elektroniska instrument kom vi fram till att de elektroniska instrumenten skulle gestalta världen utanför, och de akustiska instrumenten lägenheterna. Därför började vi med att placera ut de akustiska instrumenten i rummet genom att via Pro Tools senda olika mycket signal från kanalerna till aux-kanalerna där rumsemuleringarna låg. Vi valde till att börja med förhållandevis små rum för att skapa känslan av en lägenhet, det fungerade bra i de flesta fall, men vissa stycken, exempelvis *Lärskogsvägen 4a* behövde lite större rum för att fungera rent musikaliskt. Av denna anledning blev vi tvungna att kompromissa i vissa fall.

För att flytta de elektroniska instrumenten längre bort i ljudbilden men ändå ge känslan av att de skulle finnas närvarande i rummet skickade vi lite av signalen till de rumsemuleringar vi använde till de akustiska instrumenten och mycket av signalen till ett plåtreverb och lite olika delay trots att flera av de elektroniska instrumenten hade ett bandeko i signalkedjan vid inspelning. Detta skapade en stor klangvärld som kontrasterade mot de, till stor del, små rummen som användes i övrigt.

Ett problem vi stötte på under mixningen var att få till en bra separation mellan de många instrument som har sin kärna i det lägre mellanregistret. Detta var något vi visste om redan från början och var ett medvetet stilistiskt val. Vi ville behålla murrigheten men ändå få det så tydligt som möjligt. För att få till det provade vi oss fram en hel del med hjälp av eq, panorering samt att vi arrangerade om vissa instrument som också nämns under rubriken konstnärlig handledning.

Gällande kompression var vi relativt försiktiga. Tanken här var att bevara så mycket dynamik som möjligt men samtidigt få med karaktären av vissa kompressorer vi gillar. Vi använde alltså kompressorerna främst för att färga ljudet snarare än att jämna ut nivåer. Ett exempel på detta var pianot. Vi ville ta rätt på pianots starka kärna i mellanregistret och göra pianoljudet mindre och frekvensmässigt smalare än exempelvis ett flygelljud som ofta har mycket botten och skinande diskant. För att åstadkomma detta använde vi oss av en mjukvarukompressor vid namn Abbey Road EMI TG 12413. Vi märkte att kompressorns mycket distinkta ljudkaraktär lyfte fram pianots tydliga anslag och påtagliga mellanregister samtidigt som den rundade av dess transienter på ett bra sätt. För att inte ta död på dynamiken ställde vi in den så att den inte komprimerade mer än ett par decibel vilket var tillräckligt för att karaktären skulle träda fram. Detta gjorde vi på pianot i projektets alla stycken.

Ett annat syfte vi hade med kompression i denna mix var att få instrumentgrupperna att sitta ihop. För att få till det skickade vi exempelvis alla stråkinstrument till en aux-kanal i stereo där vi sedan lät en kompressor arbeta försiktigt. Det lilla gjorde att instrumentgruppen genast kändes mer homogen utan att ta bort för mycket dynamik.

Tack vare att musikerna spelade så följsamt krävdes det mycket lite automation och editering vilket underlättade otroligt mycket under mixningsarbetet. Det gjorde att vi tidigare kunde fokusera på helheten.

Vi lade också mycket i på att renodla de olika stämmorna så att det fick sin tydliga plats. Vi har arbetat mycket med element som skapar en viss känsla av oreda och kaos i styckena, men vi vill ändå att det ska kännas välarrangerat och därför var detta något vi fokuserade under mixningsprocessen.

Konstnärlig handledning

När vi hade kommit en bit med mixarna stämde vi träff med vår konstnärliga handledare Johan Ramström. Vi valde att fråga honom eftersom han är mycket väl insatt i hur man gör musik till film och annan musik som är tänkt att gestalta olika känslor. Vår tanke var också att han skulle kunna hjälpa oss att hålla oss fokuserade på kärnan i musiken vi gör i detta projekt, det vill säga våra scenarion. Vi gick tillsammans med Johan igenom våra scenarion vid de olika tillfällena vi träffades och lyssnade på alla stycken vi gjort. Han ställde en hel del frågor om hur vi hade tänkt, vad som gestaltar vad, vems perspektiv har musiken och liknande och kom även med förslag på ändringar i arrangemangen. Exempelvis tyckte han att stycket *Lägenhet 2a* bestod av för många instrument som spelades i det lägre mellanregistret och föreslog att vi skulle rensa upp lite bland dem. Vi följde det rådet vilket resulterade i en lite tydligare ljudbild.

Han ville också att vi skulle fundera och reflektera över likheterna mellan styckena. Är det bra att de är så lika? Kan man lyfta in fler element eller ta bort något instrument för att göra det mer intressant? Han gjorde paralleller till andra kompositörers verk och gav oss olika tips på hur man ska tänka när man skriver musik till bild.

Vi kontaktade vi även en annan musikerkollega, Martin Ehrencrona. Vi vände oss till honom eftersom han har stor erfarenhet av både akustisk och elektronisk musik, samt ett estetiskt uttryck i sin musik som tilltalar oss. Han har även erfarenhet av att göra musik till film då han bland annat varit delaktig i skapandet av musiken till Sveriges Televisions serie *Upp till Kamp!* (2007) och filmen *Call Girl* (2012). Han lyssnade igenom vårt projekt och kom med mycket synpunkter, främst gällande mixningen, som hjälpte oss på vägen att nå det resultat som vi gjorde.

Reflektion

Jag och Markus har som sagt jobbat mycket tillsammans tidigare och det har visat sig att vi arbetar mycket på intuition och värdesätter högt det intryck eller den känsla man får i ett tidigt stadium. Vi har liknande referenspunkter och förstår nästan alltid vad den andre menar och detta har visat sig vara väldigt bra för vårt samarbete. Tidigare när vi arbetat tillsammans har det funnits en känsla av att allt vi gör är definitivt. Vi har mixat i samma stund och ordnat till saker så att de har varit perfekta. I detta projekt har vi som jag nämnde tidigare varit mer öppna och kastat ut oss idéer på annat sätt. I och med att vi kallade våra stycken för demos länge så fanns det ingen känsla av rätt och fel. Allt fick göras. Det har inte varit definitivt. Detta har varit väldigt givande. Vi har varit väldigt ärliga mot varandra.

När vi uttrycker oss om saker finns det ingen känsla av att man kritiserar den andra personen utan det är musiken vi vill ska bli perfekt. Vi sätter musiken i första rummet och vi har lärt oss att lita på att den ena hela tiden ifrågasätter och vägleder om den andra är inne på ett spår som inte passar i sammanhanget. Det är som om vi är varandras filter som ser till att skräp sorteras bort och att bra idéer tas om hand om. Vi har dock inte kastat idéer förrän vi verkligen har provat dem. Allt för att få ut så mycket som möjligt av de olika idéerna. Detta arbetssätt har varit väldigt befriande. Det är lätt att man kväver kreativiteten när man tänker att det man gör är definitivt.

En annan grej vi pratade om en del är att vi har missat lite i planeringen. Jag tror för att vi kom igång så pass bra som vi gjorde har vi känt att vi har haft väldigt gott om tid. Under en period drog vi ner lite på tempot och körde lite kortare dagar, och fick sen på slutet lite kort om tid istället. Jag tror att vi i framtiden ska planera mer exakt och satsa mot deadlines, för att inte komma ur fas.

Det har varit väldigt intressant att skriva musik till ännu obefintliga bilder. Min första tanke var att vi skulle kontakta en konstnär på en gång och få bilder eller bildserier som vi kunde utgå från. Vad som har hänt nu är att vi har arbetat efter bilder vi har fått upp i våra huvuden. Detta gör att vi har pratat om musikens roll på ett annat sätt än jag varit med om tidigare. Vi

har tänkt mycket på vilka instrument som ska symbolisera vad, vilka känslor de tar upp osv. Det har varit på en väldigt symbolisk nivå som jag har uppskattat.

Valet vi gjorde att inte, som först tänkt, kontakta en filmstudent utan istället skriva musik till ett eget projekt tror jag var väldigt bra. Vi har fått mer frihet och har fått göra mer musik än vad som skulle gjorts i ett sådant fall. Jag tror att detta projekt kan leda mer till jobb än om vi hade gjort musik till en kortfilm. Detta sticker ut mer, och vi visar att vi tänker lite annorlunda. Planen är också att vi ska lägga musiken som ett filmscore på Spotify. Detta gör att vi skapar ett sammanhang för oss själva, som kompositörer. Det gör att folk faktiskt kan lyssna på vår musik.

Detta arbete har fått mig att tänka annorlunda gällande musiken än vad jag gjort tidigare. Vi har diskuterat mycket på en ren filosofisk och abstrakt nivå. Vi har ställt frågor till varandra som ”hur kommer detta att upplevas”? eller ”vad är det denna melodi uttrycker”? Jag tror att detta har mycket att göra med att vi skrev våra egna scenarier och inte utgick från någon annans. Detta bidrog till att vi verkligen försökte uttrycka exakta saker med vår musik. Det kunde vara ljudet av steg eller känslan av ensamhet. Hur låter dessa saker? Vad är det för instrument som beskriver detta på bästa sätt?

Jag tror att jag kommer att använda mig av denna teknik i framtida projekt. Det är väldigt bra att utgå från någonting konkret för att få igång en kreativ process.

Referenser

Brian Eno

Ambient 1: Music for Airports (1978) Virgin

Yann Tiersen

Goodbye Lenin! (2003) EMI

Mattias Bärjed

Upp till kamp! (2007) Call Girl (2012) Razzia

Jon Brion

Eternal Sunshine of a spotless mind (2004) Hollywood Records